

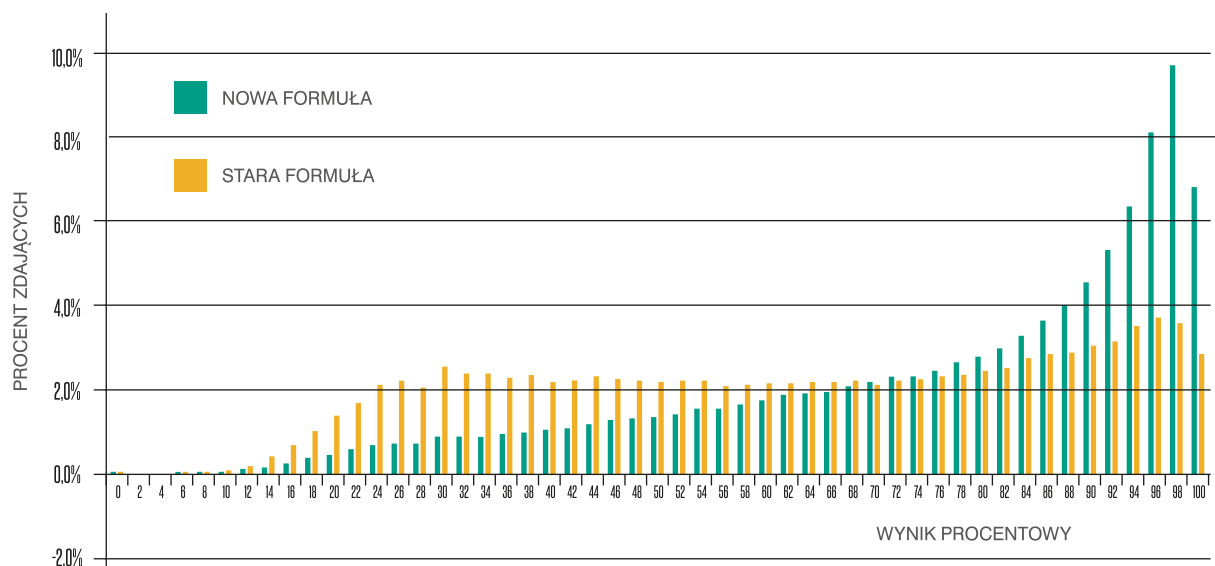
Egzamin maturalny z języka angielskiego 2015: wyniki i wnioski

Beata Trzcńska

Na lekcjach bardzo często powtarzamy uczniom, że nie wystarczy znać pojedyncze słowa, aby się skutecznie porozumieć. Trzeba wiedzieć, co one znaczą i w jakim kontekście każdego z nich można użyć, aby przekazać to, co chcemy. Podobnie jest w przypadku wyników egzaminu maturalnego. Nie wystarczy popatrzeć na podstawowe dane statystyczne, takie jak: średni wynik, zdawalność czy mediana. Trzeba odczytywać te wskaźniki tak, jak słowa w tekście, czyli uwzględniając odpowiedni kontekst. W przeciwnym wypadku wyciągnięte wnioski mogą być niepełne lub nietrafne.

Jest to szczególnie istotne w tym roku, gdyż w przeciwieństwie do kilkunastu poprzednich sesji egzaminacyjnych nie wszyscy absolwenci szkół ponadgimnazjalnych rozwiązywali zadania z tego samego arkusza egzaminacyjnego. Absolwenci liceów ogólnokształcących, realizujący w szkole nową podstawę programową wprowadzoną przez MEN w 2009 r., przystępowali do egzaminu w nowej formule, podczas gdy absolwenci techników, liceów profilowanych oraz liceów i techników uzupełniających mieli przed sobą arkusz egzaminacyjny zgodny ze standardami wymagań, na których oparte były arkusze egzaminacyjne w latach 2005-2014 (stara formuła). Analizując parametry statystyczne tegorocznego egzaminu, trzeba więc brać pod uwagę wyniki obydwu tych grup.

Przyjrzyjmy się najpierw rozkładowi wyników egzaminu na poziomie podstawowym (Wykres 1.). Rozkład wyników absolwentów realizujących nową podstawę programową jest wyraźnie przesunięty w stronę wyników wysokich. Trzeba jednak pamiętać, że są to wyłącznie absolwenci liceów ogólnokształcących, a ta grupa także w latach ubiegłych uzyskiwała na egzaminie maturalnym znacznie wyższe wyniki niż kończący pozostałe typy szkół. W ogromnej większości są to osoby, które języka angielskiego uczyły się przynajmniej od czwartej klasy szkoły podstawowej, często także poza szkołą, więc fakt, że większość z nich osiągnęła wysokie wyniki na egzaminie odpowiadającym poziomowi B1 jest jak najbardziej naturalny. Średni wynik w tej grupie wyniósł 77 proc., a odsetek osób, które zdały egzamin, 97 proc.

Wykres 1. Rozkład wyników – poziom podstawowy. Źródło: CKE

Rozkład wyników absolwentów przystępujących do egzaminu w starej formule pokazuje, że umiejętności językowe tej grupy zdających są bardziej zróżnicowane niż w przypadku osób, które przystąpiły do egzaminu wedle nowych zasad. Wykres jest spłaszczony, przy czym można wyróżnić dwie duże kohorty zdających. Jedna z nich (ok. 20 proc.) to maturzyści z wynikami powyżej 88 proc., a druga (ok. 18 proc.) to osoby, które osiągnęły wyniki pomiędzy 24 a 40 proc. Warto też pamiętać, że do egzaminu w starej formule oprócz tegorocznych absolwentów techników oraz innych szkół ponadpodstawowych przystępowali też maturzyści, którzy zdawali egzamin w latach ubiegłych i chcieli poprawić swój wynik. W przypadku egzaminu w starej formule zarówno średni wynik, jak i odsetek osób, które zdały egzamin, były niższe niż w przypadku egzaminu w nowej formule i wyniosły odpowiednio 63 proc. i 90 proc. Większe zróżnicowanie umiejętności językowych w tej grupie potwierdza też wyższe odchylenie standardowe (stara formuła – 25 proc., nowa formuła – 22 proc.).

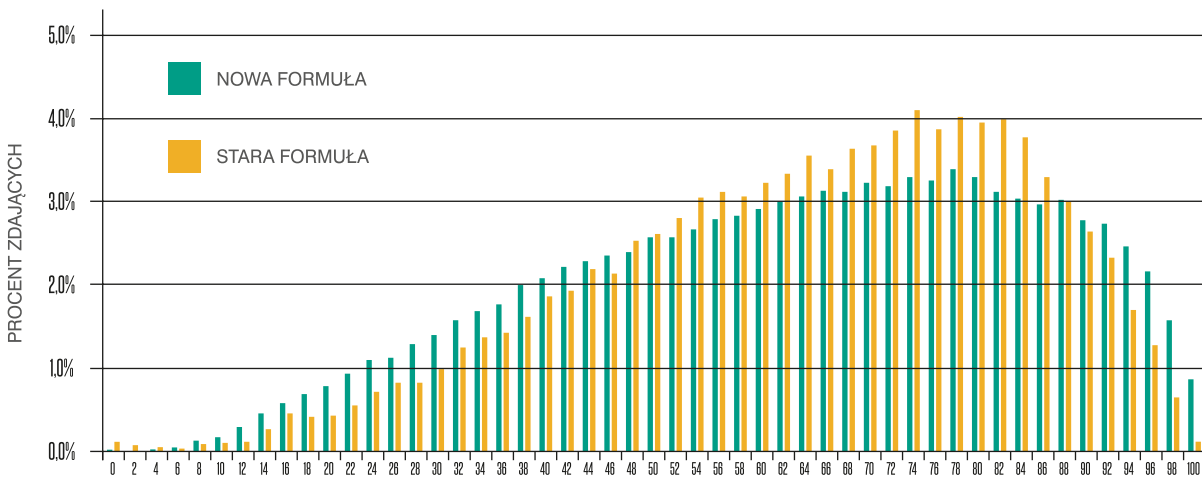
Na poziomie rozszerzonym rozkłady wyników osób przystępujących do egzaminu w starej i nowej formule są bardziej wyrównane niż na poziomie podstawowym (Wykres 2.). Mogłoby to oznaczać, że te grupy są dużo bardziej jednorodne, ale także tutaj kontekst, w tym przypadku populacja zdających przystępujących do każdego z tych egzaminów, to informacja kluczowa dla właściwej interpretacji wyników. Przede wszystkim obserwujemy znaczną

różnicę w liczebności tych grup: do egzaminu w starej formule przystąpiło 16 305 absolwentów, natomiast do egzaminu w nowej formule 88 727 osób. Co ważniejsze, zasady przystępowania do egzaminu na poziomie rozszerzonym były różne. W przypadku starej formuły zdawanie egzaminów dodatkowych (na poziomie rozszerzonym) jest dobrowolne, natomiast według zasad przystępowania do egzaminu w nowej formule maturzysta musi zdawać jeden przedmiot na poziomie rozszerzonym. Około 50 proc. absolwentów liceów ogólnokształcących wybrało w tym roku język angielski. Nie wszystkim ten egzamin był potrzebny do rekrutacji na studia i nie wszyscy byli zmotywowani do osiągnięcia jak najwyższego wyniku. Stąd prawdopodobnie nieco wyższy średni wynik absolwentów przystępujących do egzaminu w starej formule (65 proc.) niż absolwentów rozwiązujących zadania z arkusza zgodnego z nową podstawą programową (63 proc.).

Od roku szkolnego 2015/2016 wszyscy absolwenci szkół ponadgimnazjalnych będą przystępować do egzaminu opartego na wymaganiach podstawy programowej. Dlatego też w dalszej części artykułu analiza tegorocznego egzaminu będzie dotyczyła wyników egzaminu w nowej formule.

Główne zmiany w arkuszach egzaminacyjnych od 2015 r.

Nowa podstawa programowa z języków obcych nowożytnych była zmianą raczej ewolucyjną niż rewolucyjną, ale jej

Wykres 2. Rozkład wyników – poziom rozszerzony. Źródło: CKE

WYNIK PROCENTOWY

wprowadzenie dało impuls do zrewidowania kształtu i merytorycznej zawartości egzaminów po niemal 10 latach ich przeprowadzania w niezmienionej formie.

Najważniejsze innowacje merytoryczne, ściśle związane z kształtem arkuszy egzaminacyjnych oraz ocenianiem prac zdających, to:

- poszerzenie zakresu umiejętności sprawdzanych w arkuszach egzaminacyjnych (np. zwiększony udział zadań sprawdzających ogólne rozumienie tekstu oraz włączenie do arkusza na poziomie podstawowym zadań sprawdzających rozpoznawanie związków między częściami tekstu i znajomość środków językowych, a do arkusza na poziomie rozszerzonym zadań sprawdzających oddzielanie faktów od opinii);
- zwiększenie wszechstronności pomiaru poprzez zwiększenie liczby tekstów, na których są oparte zadania egzaminacyjne, oraz zróżnicowanie ich długości i rodzajów;
- zmiana rozkładu wagi poszczególnych części arkuszy egzaminacyjnych (np. zwiększenie procentowego udziału zadań sprawdzających znajomość struktur leksykalno-gramatycznych na poziomie rozszerzonym);
- zmiana kryteriów oceniania wypowiedzi pisemnych zdających, w tym:
 - położenie nacisku w kryterium treści na rozwijanie wypowiedzi,
 - wprowadzenie *spójności i logiki wypowiedzi* jako oddzielnego kryterium,

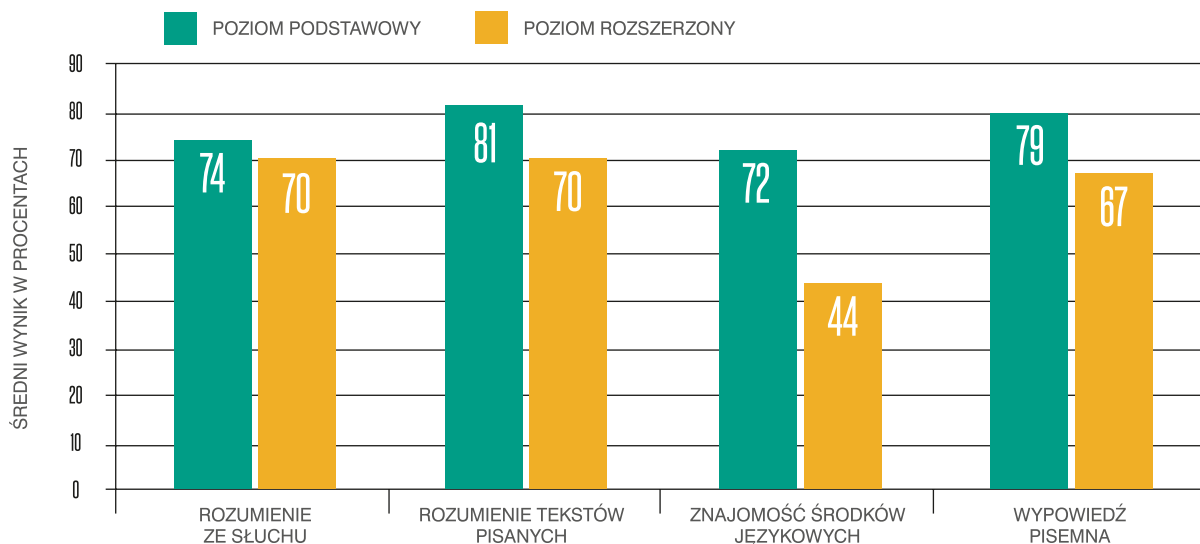
- zwrócenie uwagi na precyzję wypowiedzi w kryterium zakresu środków językowych,
- rezygnacja z „ilościowej” metody oceniania poprawności językowej na rzecz oceny uwzględniającej zarówno liczbę błędów, jak i ich wpływ na komunikację.

Szczegółowo główne przyczyny i zakres zmian związanych z egzaminami z języków obcych omówione zostały w artykule dr. Marcina Smolika *Języki obce na egzaminach zewnętrznych: innowacje w latach 2012-2015*, który ukazał się w numerze 1/2012 *Języków Obcych w Szkole*.

Wyniki zdających w zakresie sprawdzanych umiejętności

Zadania w arkuszach z języków obcych (zarówno na poziomie podstawowym, jak i rozszerzonym) sprawdzają spełnienie wymagań ogólnych i szczegółowych podstawy programowej w ramach czterech obszarów: rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstów pisanych, znajomość środków językowych oraz wypowiedź pisemna. Średnie wyniki tegorocznych absolwentów liceów ogólnokształcących przedstawia Wykres 3.

Zarówno na poziomie podstawowym, jak i rozszerzonym wyniki w poszczególnych częściach arkuszy są porównywalne. Wyjątkiem jest znajomość środków językowych na poziomie rozszerzonym. Na wyraźnie niższy wynik maturzystów w tej części arkusza miały wpływ przede wszystkim dwa zadania otwarte wymagające poprawnego zastosowania struktur leksykalno-gramatycznych.

Wykres 3. Średni wynik w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności. Źródło: CKE

Warto podkreślić, że arkusze egzaminacyjne zostały tak zaplanowane, aby sprawdzić jak najwięcej wymagań szczegółowych w ramach każdej testowanej umiejętności. Analiza wyników pozwala więc wskazać te wymagania, które zostały lepiej opanowane, oraz te, których spełnienie było większym wyzwaniem dla zdających.

- Zarówno na poziomie podstawowym, jak i rozszerzonym zdający uzyskali wysokie wyniki za zadania sprawdzające ogólne rozumienie wypowiedzi (określanie głównej myśli tekstu; określanie głównej myśli poszczególnych części tekstu; określanie intencji autora/nadawcy tekstu oraz określanie kontekstu sytuacyjnego). Średni wynik za wszystkie zadania sprawdzające te umiejętności wyniósł 81 proc. na poziomie podstawowym i 76 proc. na poziomie rozszerzonym. Jedynym zadaniem, które okazało się większym wyzwaniem dla zdających, było zadanie 5.3. w części sprawdzającej rozumienie tekstów pisanych (poziom podstawowy).

5.3.

The text describes an unusual way of:

- changing bad eating habits.*
- documenting one's meals.*
- preparing food in an artistic way.*

Tekst 3.

AN ARTIST'S IDEA

David Meldrum, a graphic designer, has painted every meal he's consumed for a year. His project shows cuisine ranging from fast food delivered in plastic trays to his mother's homemade dishes. Mr. Meldrum used acrylic paints, watercolours, pen and ink to make the pictures, which also include everything he drank with his food. And the result is a shockingly honest portrait of his eating habits, with 1360 cups of coffee and hundreds of chocolate bars.

Komentarz

60 proc. zdających słusznie uznało, że tekst opisuje niezwykle sposób dokumentowania spożywanych posiłków. Jednak atrakcyjne okazały się obydwa dystraktory (A i C). Każdy z nich wybrało ok. 20 proc. zdających. Osoby, które wybrały opcję A, prawdopodobnie sugerowały się ostatnim zdaniem tekstu, gdzie jest mowa o nawykach żywieniowych. Natomiast dla zdających, którzy wybrali opcję C, wskazówką zapewne był tytuł i informacje dotyczące sposobu prezentowania posiłków. Jednak w tekście nie było mowy ani o zmianie sposobu odżywiania, ani o sposobie przygotowywania posiłków. Wskazuje to na to, że zdający nie przeczytali uważnie trzonu zadania lub nie zrozumieli części tekstu i opierali się jedynie na podobieństwie słów w tekście i zadaniu.

- Niższe wyniki zdający uzyskali w zadaniach sprawdzających wyszukiwanie w tekście informacji szczegółowych. Średni wynik za zadania sprawdzające tę umiejętność to 75 proc. na poziomie podstawowym i 67 proc. na poziomie rozszerzonym. W przypadku poziomu podstawowego na ten niższy wynik miały wpływ przede wszystkim zadania sprawdzające rozumienie ze słuchu, za które maturzyści uzyskali średnio 13 proc. mniej punktów niż za zadania sprawdzające rozumienie tekstów pisanych. Na poziomie rozszerzonym wyniki uzyskane w obydwu częściach arkusza były porównywalne.

Najtrudniejsze w arkuszu egzaminacyjnym na poziomie podstawowym okazało się zadanie 3.1.

3.1.

The announcement about the Group Fitness Programme includes information about:

- A.** *the weekly cost of the programme.*
- B.** *the types of exercises on offer.*
- C.** *the trainers' experience.*

Transkrypcja

Next month we're starting our very first Group Fitness Programme. You can get all the details of the dates and activities included in the programme at the reception. The programme will be run by our best instructors. They've been with us for at least five years and have worked with different age groups. And if you join the programme today and pay for the first month, you'll get a free consultation with an expert specializing in healthy diets.

Komentarz

Podobnie jak we wcześniej omawianym zadaniu 5.3. część zdających prawdopodobnie nie zwróciła uwagi na tron zadania. Wymagane było wskazanie informacji, która została zawarta w ogłoszeniu – 58 proc. zdających wybrało poprawną odpowiedź C. Ogłoszenie odnosi się do stażu pracy instruktorów oraz do ich pracy z różnymi grupami wiekowymi, natomiast nie zawiera ono informacji o rodzaju oferowanych zajęć ani o kosztach uczestnictwa w tym programie. Tymczasem prawie jedna trzecia zdających wybrała odpowiedź B. Prawdopodobnie skupili się oni na fragmencie dotyczącym zajęć oferowanych w ramach programu, ale nie zwrócili uwagi na to, że w tekście nie jest

wskazany rodzaj oferowanych zajęć, a słuchacze odsyłani są w tej sprawie do recepcji.

Z kolei na poziomie rozszerzonym największym wyzwaniem dla zdających było poprawne rozwiązanie zadania 2.4.

Fragment zadania

This speaker mentions:

- B.** *an amount of money already donated to finance an animal shelter.*
- D.** *legislation which will soon be introduced.*

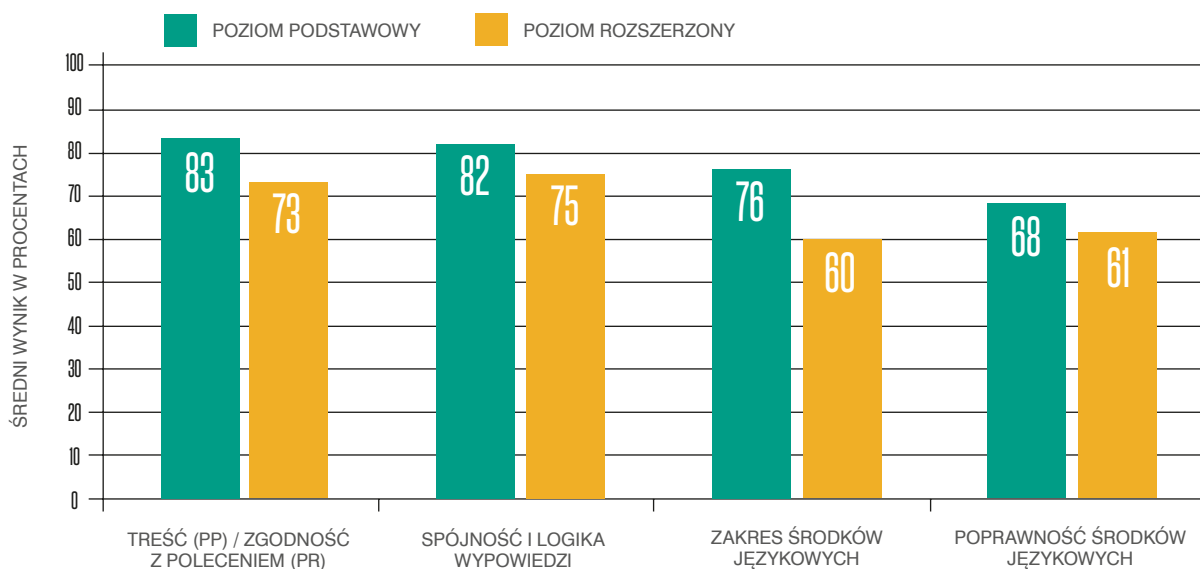
Transkrypcja

With more than 125 years of service to animals on the island, the Guernsey Society for the Prevention of Cruelty to Animals has announced plans to renovate part of its animal shelter headquarters in St. Andrews. The development will involve the reconstruction of two buildings so that they will conform to the upcoming changes in animal welfare law, which will become effective this September. When the work is completed, the shelter will have a building that's up to the highest standards. The work is planned to finish next year and is estimated to cost £1.8 million. The society hopes to obtain a substantial amount of the money through fundraising.

Komentarz

To zadanie okazało się trudne. Rozwiązało je poprawnie tylko 36 proc. zdających. Trzeba było zrozumieć, że przebudowa części schroniska jest związana z przepisami dotyczącymi traktowania zwierząt, co ma być wprowadzone we wrześniu. Należało wybrać odpowiedź D. Tymczasem bardzo atrakcyjna okazała się odpowiedź B. Wybrała ją ponad połowa zdających. Może to wskazywać, że zasugerowali się oni tym, że jest mowa o pieniądzach i nie zwrócili uwagi, że kontekst, w jakim się one pojawiają, jest zupełnie inny. Mówi się tu o oczekiwanych kosztach przebudowy i zbiórce pieniędzy na ten cel, a nie o pieniądzach już przekazanych na sfinansowanie schroniska.

- Zdający dobrze poradzi sobie z rozwiązaniem zadań sprawdzających rozpoznawanie związków między częściami tekstu. W ubiegłych latach zadania polegające na uzupełnieniu tekstu zdaniem były wykorzystywane jedynie na

Wykres 4. Średni wynik w zakresie poszczególnych kryteriów oceny wypowiedzi pisemnej. Źródło: CKE

poziomie rozszerzonym, natomiast od tego roku zadanie tego typu znajduje się także w arkuszu na poziomie podstawowym. Wysokie średnie wyniki (78 proc. na poziomie podstawowym oraz 74 proc. na poziomie rozszerzonym) pokazują, że ta umiejętność jest dobrze opanowana przez większość zdających. Łatwiejsze są dla zdających te zadania, w których zdania do wstawienia można zidentyfikować dzięki czytelnym powiązaniom gramatycznym lub leksykalnym. Większym wyzwaniem jest uzupełnianie tekstu zdaniami, których wstawienie wymaga przede wszystkim identyfikacji powiązań logicznych między częściami tekstu.

- Umiejętnością, którą podstawa programowa uwzględnia jedynie na poziomie rozszerzonym, jest oddzielanie faktów od opinii. Zadania sprawdzające tę umiejętność mogą wystąpić w części sprawdzającej rozumienie ze słuchu lub rozumienie tekstów pisanych. Zadanie 1.3. z tegorocznego arkusza egzaminacyjnego (poniżej) rozwiązało poprawnie 72 proc. zdających.

1.3.

Which of the following is stated in the text as an opinion, not a fact?

A. In medieval times football matches were played to solve conflicts.

B. Football matches nowadays unify fans rather than provoke fights.

C. The media are to blame for the negative image of football fans.

Transkrypcja

You may arrive in the UK thinking you know all about British people. But do the stereotypes hold true? One of them refers to Brits as football hooligans. Now let me dispel this myth once and for all. There's no denying that Brits invented the game. We know from history that in ancient and medieval times, sports events were sometimes held to settle disagreements. With its seemingly bizarre tribal loyalties, the modern British game could be said to express similar needs. Of course, fans are visible and vocal but only a tiny minority have fights. To my mind, this sport rather brings supporters together, regardless of whether they celebrate victory or have to accept defeat. The results of a survey by the Social Issues Research Centre show that English fans are most commonly associated with violence because of the amount of media attention devoted to it. This is where the stereotype comes from.

Komentarz

To zadanie sprawdzało umiejętność, która do tej pory nie podlegała ocenie na egzaminie maturalnym. Oprócz stwierdzenia, czy dana informacja występuje w tekście, maturzyści musieli każdą z nich zakwalifikować jako fakt lub opinię i wybrać to stwierdzenie, które występuje w tekście jako opinia. Wskazówką do wybrania poprawnej odpowiedzi B było występujące na początku zdania wyrażenie „To my mind”. Drugą najczęściej wybieraną odpowiedzią była opcja C. Osoby, które wybrały tę odpowiedź, nie zwróciły uwagi, że obwinianie mediów za negatywny wizerunek fanów piłki nożnej to nie opinia osoby mówiącej, ale fakt ukazany w przeprowadzonym badaniu.

- Zadania sprawdzające znajomość środków językowych do tej pory występowały jedynie w arkuszach na poziomie rozszerzonym i zawsze były dla zdających największym wyzwaniem. Tegoroczne wyniki potwierdzają tę prawidłowość. Na poziomie rozszerzonym średni wynik osiągnięty przez zdających w tej części arkusza to 44 proc. W zadaniu polegającym na uzupełnieniu luk w tekście zdający lepiej poradzili sobie z lukami, których uzupełnienie wymagało znajomości konkretnego wyrażenia lub struktury gramatycznej. Trudniejsze były te zadania, w których rozwiązanie wymagało zrozumienia dłuższego fragmentu tekstu, a powiązania między zdaniami lub fragmentami tekstu miały charakter logiczny. Przyjrzyjmy się fragmentowi zadania 8.

8.

Should we think of the newspaper as an everlasting institution? It might seem that the newspaper was born many generations ago and, 8.1. _____ very recently, had no competition. Of course this is not true. In the 1920s, it was the invention of the radio 8.2. _____ was supposed to kill the newspaper. Then it was TV news and the Internet. The newspaper has evolved and adapted. One of the examples of such changes is the disappearance of the evening edition newspaper due to TV news.

Komentarz

Lukę 8.1. uzupełniło poprawnie słowem *until* tylko 15 proc. zdających. Większość wyrazów, które

*wpisywali maturzyści, np.: not, mainly, before, pasowała do wyrażenia *very recently*, jednak były one nielogiczne w kontekście całego akapitu oraz interpunkcji w tym zdaniu. Dużo łatwiejsze okazało się zadanie 8.2., w którym lukę należało uzupełnić słowem *that* lub *which*. Luka występowała w typowej konstrukcji *It was... that/which... i sprawdzała przede wszystkim znajomość samej struktury gramatycznej. Uzupełnienie tej luki nie zależało tak bardzo od zrozumienia tekstu.**

Trudne okazały się także zadania sprawdzające zastosowanie mieszanego okresu warunkowego (zadanie 9.4.) oraz uzupełnianie zdania z wyrażeniem/konstrukcją *prevent sb from doing sth* (zadanie 9.3.).

W tym roku po raz pierwszy zadania zamknięte sprawdzające znajomość środków językowych zostały włączone także do arkusza na poziomie podstawowym. Zdający uzyskali tutaj średnio 72 proc. punktów i jest to wynik porównywalny z wynikami uzyskanymi w pozostałych częściach arkusza. Wyniki pokazują, że maturzyści przystępujący do egzaminu na poziomie podstawowym wyraźnie lepiej radzą sobie z zadaniami sprawdzającymi znajomość struktur gramatycznych (np. strona bierna) niż z zadaniami wymagającymi wykazania się znajomością słownictwa (np. związków frazeologicznych, czasowników frazowych oraz synonimów pasujących do słów/wyrażeń zaznaczonych w zadaniu).

- Tworzenie wypowiedzi pisemnej to jedna z najbardziej złożonych umiejętności sprawdzanych na egzaminie. Uzyskanie maksymalnej liczby punktów wymaga nie tylko pełnej realizacji polecenia, ale także wykazania się odpowiednio szerokim dla danego poziomu egzaminu zasobem środków językowych, umiejętnością poprawnego ich zastosowania i przedstawienia swoich myśli w sposób spójny i logiczny. Wysokie wyniki uzyskane przez absolwentów liceów na poziomie podstawowym (średni wynik 79 proc.) pokazują, że większość z nich opanowała umiejętności wskazane w podstawie programowej. Niższe były w tej części egzaminu wyniki absolwentów, którzy przystąpili do egzaminu na poziomie rozszerzonym (średni wynik 67 proc.). Zarówno na poziomie podstawowym, jak i rozszerzonym zdający uzyskali wyższe wyniki za treść/zgodność z poleceniem oraz za spójność i logikę

wypowiedzi niż za umiejętności *stricte* językowe, czyli zasób i poprawność środków językowych. (Wykres 4.)

Wnioski do pracy z uczniami

Analiza wyborów zdających w zadaniach zamkniętych pokazuje, że bardzo często maturzyści udzielają odpowiedzi na podstawie pojedynczych słów powtarzających się w tekście słuchanym lub czytanim i zadaniu, a za mało uwagi zwracają na kontekst, w jakim te wyrazy występują. Bardzo ważne jest, aby przygotowując uczniów do egzaminu, zachęcać ich do bardziej wnikliwej analizy powiązań między tekstem a zadaniem. Powinni oni być w stanie wskazać fragment tekstu, który uzasadnia wybór poprawnej odpowiedzi, oraz podać powody odrzucenia pozostałych opcji. Ważne jest też, aby zdający po wybraniu poprawnej odpowiedzi upewnili się, że żaden jej element nie jest sprzeczny z tekstem, ponieważ aby odpowiedź była uznana za poprawną, musi w pełni wynikać z tekstu.

W zadaniach polegających na uzupełnieniu tekstu właściwym zdaniem lub słowem wyraźnie widać, że maturzyści uzyskują niższe wyniki, kiedy rozwiązanie zadania wymaga zrozumienia dłuższego fragmentu tekstu lub logicznego połączenia informacji z różnych części tekstu. Aby doskonalic takie umiejętności uczniów, warto przygotowywać ćwiczenia polegające na układaniu fragmentów tekstu we właściwej kolejności oraz łączeniu różnych części tekstu w logiczną całość, np. za pomocą spójników i leksykalnych wskaźników zespolenia (ang. *linking devices*). Dobrą praktyką byłoby też zwracanie uwagi na tego typu wyrażenia i ich funkcje w tekstach omawianych na lekcjach. W ten sposób uczniowie nie tylko rozwiną swoją świadomość tego, czym jest tekst i co sprawia, że stanowi on spójną całość, ale może to także pozytywnie wpłynąć na jakość tworzonych przez nich tekstów własnych oraz wyższe wyniki w zadaniach sprawdzających znajomość środków językowych.

Według nowej podstawy programowej jednym z wymagań szczegółowych jest kształtowanie świadomości językowej ucznia. Opanowanie tego wymagania nie jest bezpośrednio sprawdzane w zadaniach egzaminacyjnych, jednak kształtowanie świadomości językowej jest bardzo ważne w przygotowywaniu uczniów do egzaminu. W przypadku zadań sprawdzających rozumienie wypowiedzi może być pomocne zwracanie uwagi uczniów na podobieństwa

między językami. Czasami nawet nie znając znaczenia słowa w języku angielskim, możemy się go domyślić poprzez podobieństwo do słów w języku polskim (np. *reprimand, be deported, negotiate*) lub innym języku, którego się uczymy. Jednak jeszcze ważniejsze jest zwracanie uwagi uczniów na specyfikę danego języka, swoisty sposób wyrażania znaczeń naturalny dla jego rodzimych użytkowników. Ważne jest, aby wprowadzając podczas lekcji struktury charakterystyczne dla języka angielskiego (np. *there is/there are, used to*), zwracać uwagę uczniów na odmienną funkcjonowanie tych struktur w języku polskim. Ograniczy to stosowanie przez uczniów dosłownych tłumaczeń (tzw. kalk językowych), a jednocześnie powinno pozytywnie wpłynąć na precyzję i poprawność wypowiedzi tworzonych przez uczniów oraz na wyniki uzyskiwane przez nich w części arkusza sprawdzającej znajomość środków językowych.

Sprawą bardziej techniczną niż merytoryczną jest zwrócenie uwagi uczniów na konieczność uważnego czytania poleceń, zwłaszcza w zadaniach sprawdzających znajomość środków językowych. Te zadania są zwykle układane w taki sposób, aby wymusić zastosowanie konkretnej struktury gramatycznej lub wyrażenia leksykalnego. W związku z tym polecenia zawierają często dodatkowe warunki, które należy spełnić, aby otrzymać punkt za rozwiązanie zadania (np. ograniczenie liczby słów, konieczność przekształcenia lub zachowania w niezmienionej formie podanych wyrazów). Pominięcie któregokolwiek z takich warunków oznacza zwykle utratę punktów.

Przygotowując uczniów do egzaminu maturalnego w przyszłym roku, warto skorzystać ze *Zbiorów zadań*, które zostały opracowane w ramach projektu *Budowa banków zadań* i zostaną udostępnione na stronie Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w ostatnim kwartale 2015 r. (oddzielnie dla poziomu podstawowego i rozszerzonego). Będą one zawierać przykładowe zadania sprawdzające wymagania nowej podstawy programowej i liczne komentarze do zadań oraz wskazówki dla uczniów dotyczące sposobu ich rozwiązywania.

Beata Trzcńska

Starszy ekspert w Zespole Języków Obcych CKE odpowiedzialny za egzamin maturalny z języka angielskiego. Członek zespołu, który opracował nową formułę egzaminu maturalnego z języków obcych.